

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“РИЗИК БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”
(для магістрів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено доцентом кафедри банківської та страхової справи
В. Д. Бігдашем

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 8 від 01.02.07)

Перезатверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 9 від 16.02.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Бігдаш В. Д. Навчальна програма дисципліни “Ризик банківської діяльності” (для магістрів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. – 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Ризик банківської діяльності”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2013
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2013

Навчальна дисципліна “Ризик банківської діяльності” входить у блок дисциплін, які студент вибирає самостійно у програмі фахової підготовки студентів з напрямку “Економіка і підприємництво” освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”.

Мета вивчення дисципліни — опанувати теоретичні засади сутності банківських ризиків та засоби управління ними, сформувати практичні навички вимірювання ступеня банківського ризику та вибору способу його зниження.

Завдання дисципліни:

- здобуття знань про сутність та види ризиків банківської діяльності;
- вивчення основних принципів здійснення аналізу банківського ризику, його оцінки та управління ним;
- формування вмій та навичок самостійного здійснювання якісного аналізу ризику банківської діяльності; його оцінювання та управління із застосуванням відповідних способів його зниження.

Предмет дисципліни — методи дослідження та оптимізації наслідків банківських ризиків.

Дисципліна “Ризик банківської діяльності” складається з двох змістових модулів.

Змістовий модуль “Теоретико-методичні засади аналізу ризиків банківської діяльності” — це система навчальних елементів, поєднаних за ознакою відповідності засвоєння студентами загальних теоретико-методичних засад ідентифікації та аналізу ризику банківської діяльності.

Змістовий модуль “Теоретико-методичні аспекти управління ризиками діяльності банків” — це система навчальних елементів, поєднаних за ознакою відповідності засвоєння студентами теоретико-практичних засад та конкретних процедур при управлінні ризиком банківської діяльності.

Міждисциплінарні зв’язки дисципліни

Необхідною умовою для успішного опанування дисципліни є попередня підготовка студентів з теорії економіки (макро- та мікро-економіки), фінансового аналізу, менеджменту, маркетингу, математичних дисциплін (математичного аналізу, лінійної алгебри, теорії ймовірностей, математичної статистики, економетрії).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“РИЗИК БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	Змістовий модуль I. Теоретико-методичні засади аналізу ризиків банківської діяльності Сутність економічного ризику Ризик у банківській діяльності Класифікація банківських ризиків Якісний аналіз банківського ризику Кількісний аналіз банківського ризику
2	
3	
4	
5	
6	Змістовий модуль II. Теоретико-методичні аспекти управління ризиками діяльності банків Основні підходи до управління банківськими ризиками Моделювання банківського ризику та прийняття рішень в умовах ризику Банківські ризики, пов'язані з операційною діяльністю банку, їх вимірювання та способи зниження Банківські ризики, пов'язані з інвестиційною діяльністю банку, їх вимірювання та способи зниження Банківські ризики, пов'язані з кредитною діяльністю банку, та управління ними
7	
8	
9	
10	
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“РИЗИК БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні засади аналізу ризиків банківської діяльності

Тема 1. Сутність економічного ризику

Основні етапи накопичення знань та розвиток науки про ризик.
Сутність і зміст економічного ризику.
Класифікація економічних ризиків.
Література [1; 2; 8; 12; 16; 17; 27; 32; 46; 50]

Тема 2. Ризик у банківській діяльності

Банки у фінансовій системі перехідної економіки України.
Основні засади та принципи функціонування комерційних банків. Банківський менеджмент.
Сутність банківського ризику.
Література [1; 8; 13; 16; 22; 27; 30; 32; 43; 46]

Тема 3. Класифікація банківських ризиків

Об'єктивні та суб'єктивні причини ризиків банківської діяльності.
Визначення ризику банківської діяльності та його функції.
Класифікація ризиків банківської діяльності.
Класифікація банківських ризиків за сферами виникнення: контрагентів, операційні та позиційні.
Класифікація банківських ризиків за рекомендаціями Базелівського комітету: кредитні, операційний, банківської ліквідності, ринкові (відсотковий та валютний), правові, втрати репутації, неплатоспроможності.
Література [5; 8; 12; 16; 22; 27; 35; 43; 46; 50]

Тема 4. Якісний аналіз банківського ризику

Напрями аналізу ризику банківської діяльності: види, етапи та методи аналізу.
Загальні підходи до якісної оцінки ступеня ризику як ідентифікації (виявлення) ризиків: опитувальні листи, структурні діаграми, карти потоків, інспектування, аналіз фінансової та управлінської звітності.
Банк як система. Чинники впливу на ризики банківської діяльності.
Зовнішні чинники впливу на банківський ризик (прямого та непрямого впливів). Якісний аналіз ризиків зовнішнього середовища.
Внутрішні чинники впливу на банківський ризик. Якісний аналіз ризиків внутрішнього середовища.
Література [1; 5; 7; 8; 16; 22; 27; 32; 43; 60]

Тема 5. Кількісний аналіз банківського ризику

Загальні підходи до кількісної оцінки ступеня ризику банківської діяльності.

Статистичний метод. Застосування теорії ймовірності до оцінки рівня банківського ризику.

Метод аналогій. Експертні методи оцінки ризиків.

Оцінка ступеня ризику в абсолютних показниках. Поняття сподіваного значення (математичного сподівання), дисперсії та середньоквадратичного відхилення випадкової величини.

Оцінка ступеня ризику у відносних показниках.

Поняття допустимого, критичного та катастрофічного ризиків.

Література [1–5; 7–9; 16; 22; 27–30; 46; 58]

Змістовий модуль II. Теоретико-методичні аспекти управління ризиками діяльності банків

Тема 6. Основні підходи до управління банківськими ризиками

Необхідність управління ризиком в умовах економічної невизначеності. Загальні підходи до процесу управління ризиком у банківській діяльності. Принципи прийняття рішень в умовах ризику.

Системний підхід при управлінні банківським ризиком. Система управління банківським ризиком.

Методи управління ризиком: уникнення; попередження (запобігання) виникнення; прийняття; оптимізація (зниження) ступеня ризику.

Зовнішні способи зниження ризику: розподіл, зовнішнє страхування.

Внутрішні способи зниження ризику: лімітування; диверсифікація; створення резервів і запасів; отримання додаткової інформації.

Література [16–22; 27–32; 34; 43–46; 54; 58; 60]

Тема 7. Моделювання банківського ризику та прийняття рішень в умовах ризику

Поняття моделі банківського ризику. Логіко-ймовірнісне моделювання банківського ризику. Сутність теоретико-ігрової моделі. Поняття конфліктної ситуації та стратегії гравця. Алгоритм знаходження рішення гри.

Економічне середовище в ролі гравця. Поняття інформаційної ситуації. Характеристики інформаційних ситуацій.

Функції банківського ризику. Кількісна оцінка ризику при прийнятті господарських рішень.

Прийняття рішень в умовах ризику. Критерії прийняття рішень в умовах ризику. Критерій мінімального ризику.

Література [1; 7–9; 16; 22; 27; 34; 54; 60; 65]

Тема 8. Банківські ризики, пов'язані з операційною діяльністю банку, їх вимірювання та способи зниження

Характеристика операційної діяльності банку.

Сутність операційного ризику банку (технічного, умисних та помилкових дій фізичних осіб, зовнішнього, внутрішнього).

Зв'язок операційного ризику банку з ринковим та правовим ризиками, ризиком ліквідності.

Диверсифікація як засіб мінімізації операційних ризиків банку. Сутність хеджування. Ф'ючерси та опціони як інструменти зниження ступеня ризику. Страхування як основний засіб зниження рівня зовнішніх ризиків. Ризики персоналу, майна, відповідальності.

Література [1; 5; 16–22; 34; 43–46; 54; 58; 60]

Тема 9. Банківські ризики, пов'язані з інвестиційною діяльністю банку, їх вимірювання та способи зниження

Сутність інвестиційних ризиків діяльності банку.

Поняття зміни вартості грошей у часі. Майбутня вартість грошей.

Поняття інфляційного ризику. Вплив інфляційного ризику на норму відсотка.

Теперішня вартість грошей. Поняття дисконту.

Диверсифікація як спосіб зниження ступеня інвестиційного ризику.

Суть управління портфелем цінних паперів. Оцінка ризику цінних паперів. Формування портфеля цінних паперів.

Література [1–5; 7; 13; 16; 32; 46; 54; 56; 60]

Тема 10. Банківські ризики, пов'язані з кредитною діяльністю банку, та управління ними

Елементи системи банківського кредитування: процедура кредитування, класифікація кредитів, основні принципи та методи банківського кредитування. Кредитна політика банку та її основні показники.

Концепція стратегії кредитного ризику.

Методи управління кредитними ризиками. Методи попередження банківського кредитного ризику: робота з персоналом, оптимізація кредитного процесу, створення кредитних бюро. Мінімізація кредитного ризику: раціоналізація та диверсифікація кредитного портфеля, структурування кредитів, створення резервів, страхування кредитних ризиків.

Література [1; 3; 17; 19; 22; 29; 43; 48]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність економічного ризику.
2. Еволюція поглядів на ризик і теорія ризику.
3. Дія ризику при прийнятті рішень.
4. Сутність ситуаційного підходу в діяльності банків.
5. Поняття зовнішнього середовища банку та його ризиків.
6. Середовище безпосереднього та опосередкованого впливів банку і пов'язані з ними ризики.
7. Поняття економічної ситуації, її властивості.
8. Поняття невизначеності. Зв'язок невизначеності та ризику.
9. Невизначеність та її види.
10. Аналіз чинників невизначеності.
11. Причини виникнення економічного ризику.
12. Поняття об'єкта, суб'єкта та джерела ризику.
13. Ставлення до ризику суб'єктів прийняття рішень.
14. Ризик як об'єктивно-суб'єктивна економічна категорія.
15. Загальні засади класифікації економічних ризиків.
16. Типи і види економічних ризиків.
17. Поняття динамічного (спекулятивного) і статичного ризиків.
18. Банки у фінансовій системі перехідної економіки України.
19. Основні засади та принципи функціонування комерційних банків.
20. Банківський менеджмент та ризик-менеджмент.
21. Сутність банківського ризику.
22. Класифікація банківських ризиків, особливості виникнення і дії.
23. Об'єктивні та суб'єктивні причини ризиків банківської діяльності.
24. Визначення ризику банківської діяльності та його функції.
25. Класифікація ризиків банківської діяльності.
26. Класифікація банківських ризиків за сферами виникнення: контрагентів, операційні та позиційні.
27. Класифікація банківських ризиків за рекомендаціями Базелівського комітету.
28. Сутність операційного ризику банку і методи його зниження.
29. Сутність ризику банківської ліквідності та методи його зниження.
30. Сутність ринкового (відсоткового, валютного) ризику банку і методи його зниження.
31. Сутність інвестиційного ризику банку і методи його зниження.
32. Сутність ризику втрати банком репутації і методи його зниження.
33. Сутність ризику неплатоспроможності банку і методи його зниження.
34. Сутність кредитного ризику банку і методи його зниження.
35. Сутність ризику кредитного портфеля банку і методи його зниження.
36. Напрями аналізу ризику банківської діяльності: види, етапи та методи.
37. Загальні підходи до якісної оцінки ступеня ризику як ідентифікації (виявлення) ризиків.
38. Банк як система і чинники впливу на ризики банківської діяльності.
39. Якісний аналіз ризиків зовнішнього середовища.
40. Якісний аналіз ризиків внутрішнього середовища.
41. Загальні підходи до кількісної оцінки ступеня ризику.
42. Сутність статистичного методу оцінки ступеня ризику.
43. Сутність методу аналогій.
44. Характеристика експертних методів оцінки ризиків.
45. Сутність методу аналізу чутливості (вразливості).
46. Оцінка ступеня ризику в абсолютних показниках.
47. Ризик як величина очікуваної невдачі.
48. Оцінка ступеня ризику у відносних показниках.
49. Поняття допустимого, критичного та катастрофічного ризиків.
50. Сутність концепції теорії корисності.
51. Поняття корисності. Корисність за Нейманом—Моргенштерном. Поняття граничної корисності.
52. Необхідність управління ризиком у банківській діяльності.

53. Загальні підходи до процесу управління ризиком у банківській діяльності.
54. Принципи прийняття рішень в умовах ризику.
55. Системний підхід при управлінні банківським ризиком. Система управління банківським ризиком.
56. Методи управління ризиком: уникнення; попередження (запобігання) виникнення; прийняття, зниження ступеня ризику.
57. Зовнішні способи зниження ризику: розподіл, зовнішнє страхування.
58. Внутрішні способи зниження ризику: лімітування, диверсифікація, створення резервів і запасів; отримання додаткової інформації.
59. Поняття моделі банківського ризику. Логіко-ймовірнісне моделювання банківського ризику.
60. Сутність теоретико-ігрової моделі банку.
61. Поняття конфліктної ситуації та стратегії гравця.
62. Економічне середовище в ролі гравця.
63. Поняття інформаційної ситуації. Характеристики інформаційних ситуацій.
64. Функції банківського ризику. Кількісна оцінка ризику при прийнятті господарських рішень.
65. Прийняття рішень в умовах ризику.
66. Критерії прийняття рішень в умовах ризику. Критерій мінімального ризику.
67. Функції банківського ризику і приклад кількісної оцінки ризику при прийнятті управлінських рішень.
68. Характеристика операційної діяльності банку.
69. Сутність операційного ризику банку та його зв'язок з іншими ключовими ризиками банку — ринковим, ліквідності, правовим.
70. Диверсифікація як засіб мінімізації операційних ризиків банку.
71. Сутність хеджування. Ф'ючерси та опціони як інструменти зниження ступеня ризику.
72. Страхування як основний засіб зниження рівня зовнішніх ризиків.
73. Управління ризиків персоналу, майна, відповідальності в банківській діяльності.
74. Сутність інвестиційних ризиків діяльності банку.
75. Поняття зміни вартості грошей у часі. Майбутня вартість грошей.

76. Поняття інфляційного ризику. Вплив інфляційного ризику на норму відсотка.
77. Теперішня вартість грошей. Поняття дисконту.
78. Комбіновані банківсько-страхові продукти з інвестиційною складовою та їх ризик.
79. Диверсифікація як спосіб зниження ступеня інвестиційного ризику банку.
80. Суть управління портфелем цінних паперів банку. Оцінка ризику цінних паперів.
81. Система банківського кредитування, її елементи і ризику.
82. Кредитування: класифікація кредитів, основні принципи та методи банківського кредитування.
83. Кредитна політика банку та її основні показники.
84. Концепція стратегії кредитного ризику.
85. Сутність методів управління кредитними ризиками.
86. Методи попередження банківського кредитного ризику: робота з персоналом, оптимізація кредитного процесу, створення кредитних бюро.
87. Мінімізація кредитного ризику шляхом раціоналізації та диверсифікації кредитного портфелю.
88. Оптимізація кредитного ризику шляхом структурування кредитів.
89. Мінімізація кредитного ризику шляхом створення резервів. Вимоги національного законодавства до резервування.
90. Страхування кредитних ризиків як перспективний напрям мінімізації кредитного ризику банку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Аналіз банківської діяльності: Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. — К.: Вид-во КНЕУ, 2003. — 600 с.*
2. *Бланк И. А. Финансовый менеджмент: Учеб. курс. — К.: Ника Центр, 1999.*
3. *Белов О. П., Табачук Ю. П. Особливості банківського ризику при кредитних операціях // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. — 2000. — № 17. — С. 253–256.*

4. *Блудова Т., Гармидаров П.* До питання управління відсотковим ризиком // Вісн. Нац. банку України. — 2004. — № 10. — С. 34–35.
5. *Бондаренко Л. А.* Побудова системи ризик-менеджменту в комерційному банку // Фінанси України. — 2003. — № 9. — С. 85–93.
6. *Вітлінський В. В., Верченко П. І.* Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000.
7. *Вітлінський В. В., Наконечний С. І.* Ризик у менеджменті. — К.: Борисфен, 1996.
8. *Вітлінський В. В., Наконечний С. І., Шарапов О. Д.* Економічний ризик і методи його вимірювання: Підручник. — К.: ІЗМН, 1996.
9. *Гмурман В. Е.* Теория вероятностей и математическая статистика. — М.: Высш. шк., 1977.
10. *Грачева М.* Электронные банковские услуги: особенности управления рисками // Мировая экономика и международные отношения. — 2002. — № 11. — С. 39–47.
11. *Десярева О. И., Кандинская О. А.* Биржевое дело: Учебник для вузов. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
12. *Деятельность коммерческих банков:* Учеб. пособие. — Ростов н/Д: Феникс, 2004. — 384 с.
13. *Энциклопедия* финансового риск-менеджмента / Под ред. А. А. Лобанова, А. В. Чугунова. — М.: Альпина Паблишер, 2003. — 786 с.
14. *Запорожець З.* Управління банківськими ризиками в контексті інформаційних технологій // Вісн. Нац. банку України. — 2004. — № 10. — С. 54–59.
15. *Ивченко И. С.* Управление информационными рисками в системах автоматизации банков // Корпоративные системы. — 2003. — № 1. — С. 72–80.
16. *Ивченко І. Ю.* Економічні ризики: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2004. — 304 с.
17. *Кабушкин С. Н.* Управление банковским кредитным риском: Учеб. пособие. — М.: Новое знание, 2004. — 336 с.
18. *Клочков И. А., Терехов А. Г., Юденков Ю. Н.* Управленческий учет в коммерческом банке: Практ. пособие / Под ред. С. М. Шапигузова. — М.: ИД ФКБ-ПРЕСС, 2002. — 192 с.
19. *Коршикова Т.* Контроль та управління ризиками в кредитній діяльності банків // Вісн. Нац. банку України. — 2003. — № 1. — С. 24–25.
20. *Кочетков В. М.* Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Моногр. — К.: Вид-во КНЕУ, 2002. — 238 с.
21. *Кравчук В. В.* Базельські угоди: новий етап розвитку міжнародної системи оцінки ризиків // Фінанси України. — 2004. — № 6. — С. 121–128.
22. *Кредитний ризик комерційного банку:* Навч. посіб. / В. В. Вітлінський, О. В. Пернарівський, С. І. Наконечний, Г. І. Велікоіваненко; За ред. В. В. Вітлінського. — К.: Знання, КОО, 2000. — 252 с.
23. *Кулинич И. Н.* Управление банковскими рисками как способ повышения платежеспособности коммерческого банка // Актуальные проблемы экономики. — 2005. — № 1. — С. 60–68.
24. *Ларичев О.* Теория и методы принятия решений. — М.: Логос, 2000.
25. *Льюис Р. Т., Райфа Х.* Игры и решения. — М.: Иностран. лит., 1961.
26. *Макогон Ю. В., Булатова Е. В.* Международный банковский бизнес: Учеб. пособие. — К.: Атика, 2003. — 208 с.
27. *Малашихина Н. Н., Белокрылова О. С.* Риск-менеджмент: Учеб. пособие. — Ростов н/Д: Феникс, 2004. — 320 с.
28. *Парасій-Вергуненко І. М.* Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. — К.: Вид-во КНЕУ, 2003. — 348 с.
29. *Пернарівський О.* Аналіз, оцінка та способи зниження банківських ризиків // Вісн. Нац. банку України. — 2004. — № 4. — С. 44–48.
30. *Пецанская И. В.* Организация деятельности коммерческого банка: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 320 с.
31. *Потійко Ю.* Теорія і практика управління різними видами ризиків у комерційних банках // Вісн. Нац. банку України. — 2004. — № 4. — С. 58–60.
32. *Примостка Л.* Економічні ризики в діяльності банків // Банківська справа. — 2004. — № 3. — С. 16–23.
33. *Риски во внешнеэкономической деятельности предприятия /* А. П. Бочарников, С. М. Релецкий, К. В. Захаров и др. — К.: ИНЭКС, 1997.
34. *Розанова Е.* Проблемы создания системы управления рисками банка // Финанс. консультация. — 2004. — № 1–2. — С. 20–24.
35. *Романенко Л. Ф., Коротеева А. В.* Ризики у банківській діяльності // Фінанси України. — 2003. — № 5. — С. 121–127.

36. *Стрельбицька Л. М., Стрельбицький М. П.* Основи безпеки банківської системи України та банківської діяльності: Моногр. — К.: Кондор, 2004. — 600 с.
37. *Сушко В.* Современные подходы к оценке эффективности банковских бизнесов и продуктов с учетом рисков // Финанс. консультация. — 2004. — № 4. — С. 13–19.
38. *Теория прогнозирования и принятия решений* / Под ред. С. А. Саркисяна. — М.: Высш. шк., 1977.
39. *Тичина В., Задніпровська О.* Впровадження системи управління ризиками в банку // Вісн. Нац. банку України. — 2004. — № 8. — С. 18–22.
40. *Уваров К. Куценко О.* Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України: орієнтир на майбутнє // Вісн. Нац. банку України. — 2005. — № 1. — С. 60–63.
41. *Черных С.* Управление банковскими рисками // Вопр. экономики. — 2004. — № 8. — С. 120–127.
42. *Шаркаді Н. В.* Управління банківськими ризиками як основа формування залучених ресурсів банків // Актуальні проблеми економіки. — 2004. — № 5. — С. 45–53.
43. *Шмелев В. В.* Страхование банковских рисков // Управление риском. — 2002. — № 4. — С. 43–49.
44. *Шульга Н.* Концептуальні основи контролінгу ризиків в комерційному банку // Финанс. консультация. — 2003. — № 1–2. — С. 5–9.
45. *Шульга Н.* Ризик-контролінг як складова інтегрованої системи управління банківськими ризиками // Вісн. Київ. нац. торг.-еко. ун-ту. — 2003. — № 6. — С. 91–96.
46. *Ястремський О. І.* Теорія економічного ризику. — К.: Артек, 1998.
- Додаткова*
47. *Анкофф Р.* Планирование в больших экономических системах. — М.: Сов. радио, 1972.
48. *Аленичев В. В., Аленичева Г. Д.* Страхование валютных рисков, банковских и экспортных коммерческих кредитов. — М.: Ист-Сервис, 1994.
49. *Блекуэлл Д., Гиршик М.* Теория игр и статистических решений. — М.: Иностран. лит., 1958.
50. *Ефимов С. Л.* Энциклопедический словарь: Экономика и страхование. — М.: Церих — ПЭЛ, 1996. — 528 с.
51. *Залетов А. Н.* Страхование в Украине / Под ред. д-ра экон. наук О. О. Слюсаренко. — К.: Междунар. агенция “BeeZone”, 2002. — 452 с.
52. *Нейман Дж., Моргенштерн О.* Теория игр и экономическое поведение. — М.: Иностран. лит., 1960.
53. *Нікбахт Е., Гроппеллі А.* Фінанси. — К.: Вік; Глобус, 1992.
54. *Основы страховой деятельности: Учебник* / Отв. ред. проф. Т. А. Федорова. — М.: БЕК, 2001. — 768 с.
55. *Первозванский А. А., Первозванская Т. Н.* Финансовый рынок: расчет и риск. — М.: ИНФРА-М, 1994.
56. *Риски в современном бизнесе* / П. Г. Грабовый, С. Н. Петрова, А. И. Полтавцев и др. — М.: Алане, 1994.
57. *Страховий ринок України: Альманах.* — К.: ПП “Поліграфічні послуги”, 2003. — 352 с.
58. *Страховання: Підручник* / Кер. авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець. — 2-ге вид. перероб. і доп. — К.: Вид-во КНЕУ, 2002. — 600 с.
59. *Устенко О. Л.* Теория экономического риска. — К.: МАУП, 1997.
60. *Хохлов Н. В.* Управление риском: Учеб. пособие. — М.: Юнити-Дана, 2001. — 240 с.
61. *Цой Т.* Конкуренция и управление рисками на предприятиях. — М.: Алане, 1997.
62. *Черкасов В. В.* Деловой риск в предпринимательской деятельности. — К.: Либра, 1996.
63. *Шелехов К. В., Бигдаш В. Д.* Страхування. Страхові послуги: Навч.-метод. посіб. — К.: Вид-во ІЕУГП, 2000. — 268 с.
64. *Шелехов К. В., Бигдаш В. Д.* Страхование: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 1998. — 424 с.
65. *Ястремський О. І.* Моделювання економічного ризику. — К.: Либідь, 1992.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Ризик банківської діяльності”	4
Зміст дисципліни “Ризик банківської діяльності”	5
Питання для самоконтролю	8
Список літератури	12

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *А. П. Нечиторук*

Зам. № ВКЦ-4997

Формат 60 84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*

Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»